

**Regulamin dostosowania
organizacji i właściwej realizacji procesu dydaktycznego
dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
w tym dostosowania warunków odbywania studiów
do rodzaju występujących trudności.**

§ 1

1. Użyte w Regulaminie określenia oznaczają:
  - 1) BON — Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych w Centrum Obsługi Studentów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach;
  - 2) IDS — indywidualne dostosowanie studiów;
  - 3) koordynator — Wydziałowy koordynator ds. studentów z niepełnosprawnością powoływany przez dziekana.

§ 2

1. Studenci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi uwarunkowanymi stanem zdrowia mogą ubiegać się o dostosowanie sposobu organizacji i właściwej realizacji procesu dydaktycznego, w tym warunków odbywania studiów do rodzaju występujących trudności, czyli o IDS.
2. Celem IDS jest wyrównanie szans studentów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w pełnym dostępie do oferty edukacyjnej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
3. Wszystkie rozwiązania związane z IDS mają na celu wyrównywanie szans przy jednoczesnym uwzględnieniu aktualnych możliwości studenta i muszą przestrzegać zasady nie zmniejszania wymagań merytorycznych.
4. IDS dotyczy toku studiów, formy egzaminów i otoczenia, w którym mają miejsce zajęcia dydaktyczne.
5. Jednostką koordynującą organizację IDS jest BON.

§ 3

1. Zależnie od zgłaszanych przez studenta potrzeb, jego możliwości, rzeczywistego wpływu niepełnosprawności na pełen udział w procesie kształcenia w standardowym trybie, a także możliwości organizacyjnych Uniwersytetu, możliwe jest zaproponowanie form wsparcia z zakresu:

1) zajęć dydaktycznych, polegających w szczególności na:

- a) włączeniu osób trzecich (np. asystent studenta niepełnosprawnego, tłumacz języka migowego),
- b) stosowaniu dodatkowych urządzeń kompensujących (np. komputer, linijka brajlowska, system FM),
- c) możliwości nagrywania przez studenta (np. dyktafonem, kamerą wideo) wszystkich rodzajów wykładów,
- d) wykorzystaniu środków dydaktycznych umożliwiających odbiór informacji różnymi kanałami w zależności od potrzeb zgłaszanych przez studentów (np. prezentacje multimedialne, wykresy, mapy, ilustracje, zdjęcia, nagrania),
- e) możliwości otrzymywania od wykładowcy materiałów dydaktycznych w formie dostępnej (np. w formie elektronicznej, w powiększonej czcionce),
- f) udostępnianiu studentowi materiałów do zajęć odpowiednio wcześniej przed ich rozpoczęciem (np. konspekt w formie elektronicznej lub papierowej, główne tezy, bibliografia, prezentacja multimedialna),
- g) zamianie miejsc, w których odbywają się zajęcia na dostępne architektonicznie,
- h) możliwości modyfikacji planu zajęć i/lub zmiany grupy,
- i) zwiększeniu limitu nieobecności wraz z możliwością nadrobienia zaległości na zasadach ustalonych z osobami prowadzącymi zajęcia,
- j) wydłużeniu czasu na przygotowanie prac zaliczeniowych, szczególnie obszernych prac pisemnych, a także w razie konieczności dzielenia ich na mniejsze części,
- k) zamianie referatów i prezentacji oraz aktywności werbalnej podczas zajęć na pisemną formę zaliczenia (np. test, esej),
- l) możliwości zaliczania materiału w trybie indywidualnym w przypadku, gdy sytuacja zdrowotna uniemożliwia studentowi regularne uczestnictwo w zajęciach,
- m) modyfikacji harmonogramu zajęć minimalizującej nieobecności związane z planowanym leczeniem,

- n) możliwości organizacji indywidualnych konsultacji, jeżeli niepełnosprawność szczególnie uniemożliwia studentowi uczestnictwo w zajęciach dydaktycznych w standardowym trybie;
- 2) zaliczeń i egzaminów, polegających w szczególności na:
- a) wydłużeniu czasu ich trwania (np. w przypadku niedowidzenia, trudności z koncentracją, niedowładem kończyn górnych),
  - b) udziale tłumacza języka migowego,
  - c) umożliwieniu zdawania egzaminów pisemnych przy komputerze ze specjalistycznym oprogramowaniem,
  - d) otrzymywaniu arkuszy egzaminacyjnych w powiększonej czcionce,
  - e) możliwości otrzymywania pytań w formie pisemnej podczas egzaminów ustnych,
  - f) zmianie formy zaliczenia/egzaminu z ustnej na pisemną lub z pisemnej na ustną,
  - g) umożliwieniu robienia krótkich przerw podczas pisania egzaminów pisemnych,
  - h) rozłożeniu sesji egzaminacyjnej w czasie,
  - i) w przypadku egzaminów z obszernego materiału, umożliwieniu zdawania go w częściach,
  - j) zmianie miejsca i czasu zdawania egzaminów w związku ze stanem zdrowia studenta,
  - k) przedłużeniu terminu zaliczenia semestru poza terminy określone w § 21 ust. 5 Regulaminu studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, przy zachowaniu obowiązku uczestnictwa w zajęciach kolejnego semestru od ich rozpoczęcia;
- 3) materiałów edukacyjnych, polegających w szczególności na:
- a) zastosowaniu formy elektronicznej,
  - b) powiększeniu czcionki,
  - c) konwersji na język brajla.
2. Powyższy katalog dostosowania nie jest zamknięty. Istnieje możliwość ubiegania się o inne formy dostosowania procesu kształcenia nieuwzględnione powyżej, a uwarunkowane specyfiką niepełnosprawności studenta.

§ 4

1. IDS jest przyznawane na pisemny wniosek studenta. Wniosek o IDS można składać w BON na bieżąco przez cały rok akademicki.
2. Student ubiegający się o IDS składa w BON następujące dokumenty:
  - 1) wniosek o IDS kierowany do dziekana;

- 2) kartę informacyjną w zależności od posiadanych trudności opracowaną przez BON;
  - 3) aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub inny równoważny dokument, a w przypadku osób nieposiadających takiego dokumentu zaświadczenie lekarza o konieczności zastosowania Indywidualnego Dostosowania Studiów;
  - 4) opinię lekarza zawierającą informacje nt. wpływu trudności wynikających ze stanu zdrowia i ewentualnych skutków ubocznych leczenia na wywiązywanie się z obowiązków studenckich (np. obecność na zajęciach, kwestie związane z koncentracją, pamięcią, sporządzaniem notatek, stresem egzaminacyjnym, potrzebą wydłużenia czasu podczas egzaminu itp.).
3. BON wraz z właściwym koordynatorem:
    - 1) rozeznaje indywidualne potrzeby studenta ubiegającego się o IDS w oparciu o przedstawione dokumenty i rozmowę ze studentem;
    - 2) opiniuje wniosek o IDS kierowany do dziekana;
    - 3) gromadzi odpowiednią dokumentację potwierdzającą określone trudności osoby ubiegającej się o IDS, która to dokumentacja podlega szczególnej ochronie z uwagi na poufność danych wrażliwych;
    - 4) może zasięgnąć opinii nauczycieli akademickich w celu zaproponowania osobie ubiegającej się o IDS najbardziej adekwatnych do jej stanu zdrowia rozwiązań, uwzględniających specyfikę danego kierunku czy specjalności, a także dostosowanych do możliwości organizacyjnych Uniwersytetu.
  4. BON wraz z koordynatorem opiniują wniosek studenta o IDS, przy czym opinia powinna uwzględniać:
    - 1) specjalne potrzeby związane ze stanem zdrowia;
    - 2) specyfikę wymagań merytorycznych związanych z danymi studiami;
    - 3) uzasadnione i racjonalne potrzeby studenta związane z właściwą realizacją procesu dydaktycznego;
    - 4) związek pomiędzy trudnościami wynikającymi ze stanu zdrowia a trudnościami w wypełnianiu obowiązków związanych z realizacją procesu studiowania na ogólnie przyjętych zasadach.
  5. Zaopiniowany wniosek BON niezwłocznie przekazuje właściwemu dziekanowi.
  6. Dziekan podejmuje decyzję dotyczącą przyznania lub nie przyznania IDS z uwzględnieniem sugerowanych przez BON i koordynatora zaleceń dotyczących realizacji form wsparcia.

7. IDS przyznawane jest studentom na okres nie dłuższy niż jeden rok akademicki, w zależności od ich sytuacji zdrowotnej i potrzeb związanych z procesem dydaktycznym.
8. Od decyzji dziekana studentowi przysługuje prawo odwołania do rektora, w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.
9. W przypadku, gdy niepełnosprawność i inne trudności wynikające ze stanu zdrowia nie mają charakteru stałego, student korzystający z IDS zobowiązany jest do bieżącego uaktualniania stosownej dokumentacji.
10. Do 7 dni od uzyskania decyzji o wyrażeniu przez dziekana zgody na IDS, student jest zobowiązany dostarczyć do koordynatora listę nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia i przeprowadzających weryfikacje efektów kształcenia wraz z wykazem zajęć realizowanych w danym semestrze.
11. Koordynator na podstawie pisemnej zgody studenta, przekazuje informacje o proponowanych formach wsparcia wynikających ze zgody na IDS wszystkim nauczycielom akademickim prowadzącym zajęcia dydaktyczne i weryfikacje efektów kształcenia, zgodnie z listą dostarczoną przez studenta.
12. Student, który w terminie 7 dni od decyzji dziekana dotyczącej IDS nie dostarczy zgody, zobowiązany jest samodzielnie przekazać informacje odnośnie proponowanych form wsparcia wszystkim osobom prowadzącym zajęcia dydaktyczne i egzaminy wynikających z decyzji dziekana o IDS.
13. Student po przesłaniu przez koordynatora zaleceń do nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne i weryfikacje efektów kształcenia, uzgadnia z nimi szczegółowy sposób realizacji przyznanych form wsparcia.
14. W przypadku stosowania urządzeń rejestrujących dźwięk student zobowiązany jest do uprzedniego podpisania deklaracji o ochronie praw autorskich i wykorzystaniu zarejestrowanych i przekazanych materiałów wyłącznie na użytek prywatny.
15. Każda sytuacja osoby ubiegającej się o IDS rozpatrywana jest indywidualnie, zgodnie z ideą wyrównywania szans oraz racjonalnego dostosowania do potrzeb wynikających z niepełnosprawności.

§ 5

1. Wszystkie osoby, które biorą udział w procedurze przyznawania IDS zobowiązane są do ochrony danych związanych z niepełnosprawnością lub stanem zdrowia studentów wnioskujących o IDS oraz do nieujawniania ich osobom nieuprawnionym.

2. Szczegółowa dokumentacja złożona przez studentów wnioskujących o IDS przechowywana jest w BON. Po zakończeniu sprawy dokumenty zostaną przekazane do dziekanatu do teczki akt osobowych studenta.
3. Składane przez studentów dokumenty, a w szczególności opinie dotyczące stanu zdrowia psychicznego, mogą być zreferowane właściwym dziekanom przez pracowników BON lub wydziałowego koordynatora ds. studentów niepełnosprawnych, jeśli jest to uzasadnione charakterem sprawy.

§ 6

Wzory wniosków i innych dokumentów o których mowa w niniejszym Regulaminie opracuje BON.